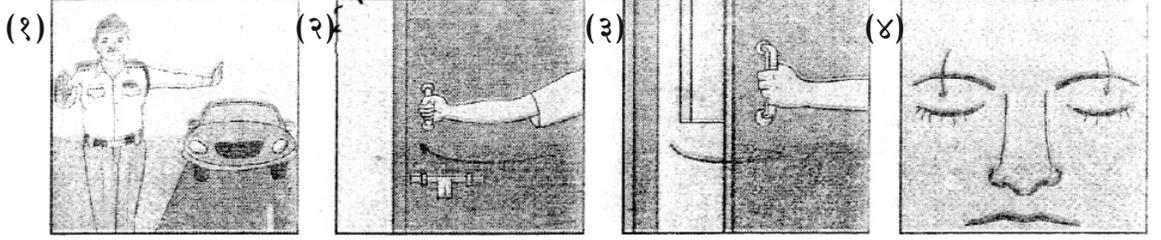

PVG's
Muktangan English School & Jr. College, Pune - 9
Unit Test I (2024-25)
Standard - X

Subject - Sanskrit (Entire)
Date - 13.08.2024

Marks - 20
Time - 8.15 a.m. to 9.30 a.m.

प्र. १ (अ) चित्रनाम लिखत । (३ तः २) (२)

(आ) सङ्ख्या अक्षरैः / अङ्कैः वा लिखत । (३ तः २) (१)

१) नवविंशतिः । २) ५० - । ३) ३५ - ।

(इ) स्तम्भमेलनं कुरुत। (१)

अ	ब
पादोन नववादनम्	३.३०
सार्धं त्रिवादनम्	७.१५
सपाद सप्तवादनम्	८.४५

प्र. २ (अ) गद्यांशं पठित्वा कृतीः कुरुत ।

भूपालः पृथुवैन्यः नाम धरायां प्रथमः अभिषिक्तः सम्राट् । प्रयागक्षेत्रे पृथुनृपस्य राजधानी आसीत् । राज्याभिषेकसमये चारणाः पृथुनृपस्य स्तुतिं गातुमुत्सुकाः । तदा पृथुः आज्ञापयत्, “तिष्ठन्तु चारणाः! यावत् मम सदगुणाः न प्रकटीभवन्ति तावदहं न स्तोतव्यः। स्तवनं तु ईश्वरस्यैव भवेत्।” स्तुतिगायकाः पृथुनृपस्य एतादृशीं निःस्पृहतां ज्ञात्वा प्रसन्नाः अभवन् ।

(अ) उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत । (१)

स्तवनं तु (ईश्वरस्यैव / मानवस्यैव) भवेत् ।

(आ) कः कं वदति। (१)

“तिष्ठन्तु चारणाः।”

(इ) पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत । (१)

पृथुनृपस्य राजधानी कुत्र आसीत्?

(ई) सन्धिविग्रहं कुरुत। (१)

१) गातुमुत्सुकाः - गातुम् + । २) तावदहम् - तावत् + ।

(उ) लकारं लिखत। - स्तुतिगायकाः प्रसन्नाः अभवन् । (१)

गद्यांशः पठित्वा कृती कुरुत।

अस्ति एकं चम्पकं नाम अरण्यम् । अरण्ये चित्राङ्गो नाम मृगः एकाक्षो नाम काकश्च स्नेहेन निवसतः स्म । एकदा चित्राङ्गः वने भ्रमन् केनापि शृगालेन अवलोकितः । क्षुद्रबुद्धिः नाम सः शृगालः स्वार्थहेतुना मृगेण सह मित्रताम् ऐच्छत् । अस्तङ्गते सवितरि क्षुद्रबुद्धिः मृगेण सह मृगस्य निवासस्थानं गतः । मृगशृगालौ दृष्ट्वा काकोऽवदत्, “सखे चित्राङ्ग! कोऽयं द्वितीयः ?” मृग अब्रूत्, “जम्बूकोऽयम् । अस्मत्सख्यम् इच्छति।” काकः उपादिशत्, “अकस्मादागन्तुना सह मित्रता न युक्ता ।” तदाकर्ण्य जम्बूकः सकोपम् आह, “मृगस्य प्रथमदर्शने भवानपि अपरिचितः एव आसीत् । यथायं मृगः मम बन्धुः तथा भवानपि ।” मृग अब्रवीत्, “अलं विवादेन । वयं सर्वे आनन्देन एकत्र निवसामः।” काकेनोक्तम्, “एवमस्तु।”

(अ) क्रमेण योजयत।

(२)

- १) मृगकाकयोः स्नेहेन निवासः।
- २) काकस्य उपदेशः।
- ३) मृगकाकशृगालानाम् एकत्र निवासः।
- ४) शृगालस्य मृगेण सह मित्रता ।

(आ) माध्यमभाषया उत्तरत।

(२)

काकेन कः उपायः उक्तः ?

(इ) अमरकोषात् शब्दं प्रयुज्य वाक्यं पुनर्लिखत ।

(१)

अरण्ये मृगः काकः च स्नेहेन निवसतः ।

प्र. ३ पद्यांशं पठित्वा कृतीः कुरुत ।

- १) विद्या नाम नरस्य रूपमधिकं प्रच्छन्नगुप्तं धनम् ।
विद्या भोगकरी यशः सुखकरी विद्या गुरुणां गुरुः ॥
विद्या बन्धुजनो विदेशगमने विद्या परं दैवतम् ।
विद्या राजसु पूज्यते न तु धनं विद्याविहीनः पशुः॥

- २) घटं भिन्द्यात् पटं छिन्द्यात् कुर्याद्रासभरोहणम् ।
येन केन प्रकारेण प्रसिद्धः पुरुषो भवेत् ॥

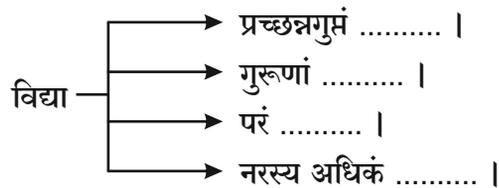
१) पूर्णवाक्येन उत्तरत ।

(१)

का गुरुणां गुरुः ?

२) जालरेखाचित्रं पूरयत ।

(२)

३) विरुद्धार्थी शब्दं लिखत ।

(१)

- १) प्रसिद्धः X ।
- २) विदेशः X ।

४) श्लोकपूर्तिं कुरुत।

(२)

आत्मनो ॥

